

De ELO: een krachtige leeromgeving voor LO

Jimi Gantois

Het gebruik van elektronische leeromgevingen (ELO) kent de laatste jaren een enorme groei. In het secundair onderwijs wordt deze nieuwe leeromgeving in verschillende scholen geleidelijk aan in gebruik genomen. Het gaat hier om een gesloten systeem, spam- en virusvrij, alleen toegankelijk voor de leden (leraren, leerlingen, directie en administratie) van de gemeenschap (klas, werkgroep, school, scholengemeenschap ...). Aanvankelijk worden de verschillende modules door enkele enthousiaste leerkrachten uitgetest, waarbij men dan vooral met de communicatiemogelijkheden experimenteert. Op termijn moeten de “valven” in de leraarskamer en het intranet overbodig worden. Leerkrachten theorie voorzien reeds taken en remediëringsoefeningen.

Wij zijn echter van mening dat door het gebruik van de ELO de betrokkenheid van de leerlingen in de LO-lessen kan verhogen. De voorbeelden in dit artikel zijn dan ook gekozen in functie van de LO-leraar-klastitularis en zijn verantwoordelijkheden ten opzichte van de lerende, van de school en ten aanzien van de maatschappij (Behets, 2006).

Elektronisch leeromgevingen

De Associatie K.U.Leuven maakt gebruik van de webgebaseerde virtuele leeromgeving **Blackboard**. Het Amerikaanse systeem werd omgedoopt tot **Toledo** (Toetsen en leren doeltreffend ondersteunen).

De Associatie Universiteit Gent koos voor Open Source (vrije) software: Dokeos en paste het aan de eigen behoeften aan en doopte het **Minerva**. De V.U.B koos eveneens voor Dokeos en doopte het **PointCarré**.

Het secundair onderwijs kon niet achter blijven als ze haar leerlingen – toekomstige studenten – vertrouwd wilde maken met dit nieuw onderwijsleermiddel.

EloV en Smartschool zijn de twee meest gekende en gebruikte elo's in het secundair onderwijs in Vlaanderen. Voor beide moet de school betalen.

EloV (Elektronisch Leeromgeving Vlaanderen) wordt ondersteund door het Vlaamse Verbond van het Katholiek Secundair Onderwijs (VVKSO) en de KULeuven. Het is dan ook een adaptatie van Blackboard.

Smartschool is het enige Vlaamse platform. Het is ontwikkeld in overleg met leraren, directeurs, pedagogisch begeleiders enz.

Tenslotte vermelden we nog **Moodle**, een acroniem voor **Modular Object Oriented Learning Environment**. Dit is eveneens een gratis toepassing voor didactische doeleinden en communicatie. De 'Open Source' laat toe dat gebruikers het zonder licentiehinderenissen op maat kunnen fijn stellen.

Functies van de elektronische leeromgeving

We kunnen bij de ELO drie functies onderscheiden: communicatie, administratie-organisatie en educatie.

Communicatieve functie

- Alle elektronisch leeromgevingen hebben een berichtenmodule. Deze berichten kunnen gericht worden naar een enkeling of naar de leden (collega's, leerlingen) van een groep (klas, graad, school, naschoolse sport, ...). Dit kan gaan om een geplande vergadering, een regeling voor het oudercontact, 'niet vergeten mee te brengen naar de LO-les', een sportzaklijst voor het sportkamp, een regeling voor de inhaaltoetsen, dagindeling voor de sportdag ...
- Alle elektronisch leeromgevingen hebben een discussieforum. De LO-leraar bepaalt de inhoud van de discussie, legt de leden van de discussiegroep vast, stuurt bij en geeft antwoord op openblijvende vragen.

De communicatieve functie is er voor de leraar en de leerlingen. Smartschool regelt ook een toegang voor de ouders.

Administratieve- organisatorische functie

- De opdracht van een leraar LO houdt verschillende administratieve en organisatorische taken in, zoals het indienen van de periodeplannen, jaarplannen, het bijhouden van de lijst met geblesseerde leerlingen, het implementeren van de vakoverschrijdende eindtermen, de lijst met geziene leerstof op het einde van het jaar.
- Als lid van een vakgroep helpen we mee aan het opstellen van regels die specifiek gericht zijn voor de lessen LO, het uitwerken van een blessurebeleid, het vastleggen van de leerlijnen in de verschillende bewegingsgebieden, het beheer van het sportmateriaal, het uitstippelen van een deelschoolwerkplan, het vormgeven van een infodag, sportdag, 'sport- en bezinningstweedaagse', het deponeren van de verslagen van de vakvergaderingen, verslagen van gevolgde nascholingen.

Via het elektronisch leeromgeving kunnen al deze bestanden ter beschikking gesteld worden van alle leden van de vakwerkgroep LO, de schooladministratie en de directie van de school. Bij een doorlichting krijgen de leden van de inspectie hier eveneens toegang. Het is mogelijk te beperken in de lees- en schrijfrechten van elke bezoeker. Het voordeel hiervan is dat het meest recente bestand ter beschikking ligt voor elke bevoegde collega. Jongere collega's kunnen hiermee wijsheid opdoen, oudere collega's worden geprikkeld om op tot tijd in orde te zijn met hun administratieve taken.

- Anderzijds kan de school ook heel veel voor zijn leraren op de elektronische leeromgeving plaatsen, we denken hierbij aan klassenlijsten, fotolijsten, typebrieven in verband met sportdag, LO-reglement, medische attesten, studiebevorderende maatregelen (volgkaarten en gedragscontracten).
- De school, de vakgroepen, de werkgroepen (pastorale, feestcomité, leerlingenbegeleiding, milieu, veiligheid, ...) en leraar LO beheren een elektronisch kalender zodat elk individu het overzicht kan blijven houden van zijn dag-, week-, en maandtaken en vergaderingen. Ook is het mogelijk hierop het lesrooster, het middagtoezicht of middagsport, de speeltijdtoezicht en wachturen bij te houden.
- Bij 'Smartschool' is het mogelijk om schoolmateriaal (laptop, beamer, camera) te reserveren van bij jouw thuis.

Deze functie is er vooral voor de leraar.

Educatieve functie

In het begeleiden van het leerproces kan de leraar op drie momenten ingrijpen: vóór, tijdens en na de les.

Vermits tot nu toe weinig sportzalen met een (draadloze) internetverbinding zijn uitgerust, zal het elektronisch leerplatform voorlopig buiten de lesuren LO geraadpleegd moeten worden. We streven ernaar dat leerlingen hun leren niet beperken tot de klas of sportzaal. Het toepassen en integreren van het geleerde mag en moet ook buiten de les. Reflecteren, het verwerken van de feedback, kan ook na de les. In die zin zien we de lessen LO ruimer dan de 2 x 50 minuten in de sportzaal.

- **Preactief:** Voor alle lessen (theorie en LO) zou het gemakkelijk zijn, indien de leerlingen met voorkennis aan een nieuw lesonderdeel (De wetten van Newton, 'give and go', de flikflak, de drie-seconden-regel, de tien geboden van het helpen...) zouden kunnen starten. We kunnen een en ander op de ELO plaatsen: onze jaarplanning, de periodeplanning, de leerlijn van volleybal, de historische achtergrond van rope skipping, een filmpje disco-rock, de toetsnormen, kijkwijzers (Bijlage 3: de buikval), figuren met bevrijdingsgrepen, links naar interessante sites.
- **Interactief:** zolang er geen internetverbinding in de gymzaal voor handen is, is het onmogelijk om *interactief* via de ELO in te grijpen in het leerproces. Het is echter mogelijk om elektronisch materiaal 'off line' met laptop en beamer te presenteren. Ook is het mogelijk om de volgende items pre- of postactief aan bod te laten komen
 - Management: de groepsindeling, de opstelling van het gymmateriaal.
 - Presentatie: een (vertraagd) filmpje met de correcte of foute uitvoering van de flikflak. Een korte PowerPointpresentatie met de voornaamste aandachtspunten bij de uitvoering van de loopoverslag, bewegende kijkwijzers: een schematische (PowerPoint) voorstelling van een pretaktisch balspel.
 - Evaluatie: Partnerevaluatie, zelfevaluatie kunnen alleen in de informaticales interactief gebeuren als iedereen over een pc beschikt. Voorlopig kan dit postactief plaats vinden. Evaluatie door de leerkracht kan off line tijdens de les. Het rapporteren kan na de les via de ELO. We doen dit alleen als de leeromgeving discretie toelaat.
- **Postactief:** De leerlingen kunnen op het einde van een periode aangezet worden tot reflecteren door het invullen van een vragenlijst op het elektronisch leerplatform. Al naar gelang het lesonderwerp kunnen ze bij zichzelf peilen naar hun vorderingen in de bewegingsdoelen en de persoonsgebonden doelen: hun sociale vaardigheden en welbevinden.

Het elektronisch leerplatform: enkele hindernissen

- Niet elke leerkracht of leerling beschikt thuis over een pc met een breedband internet verbinding.*
De school kan dit oplossen door allereerst voldoende pc' in de leraarskamer te voorzien. De school kan eveneens zijn computerklassen tijdens de pauzes, vóór het eerste lesuur en na het laatste lesuur ter beschikking stellen van de leerlingen (en leerkrachten). Uiteraard worden de toezichten dan verdeeld over de speelplaats en de pc-klas(sen).
- De jongeren zitten al genoeg binnen voor hun pc, ze zouden beter sporten!*
De computer heeft als boosdoener de plaats ingenomen van de tv. Ouders moeten beseffen dat niet alles tussen de schoolmuren geleerd wordt. Pc-opdrachten vervangen het huiswerk en niet de vrijetijdsbesteding. Controle door de ouders of hun kinderen hun taken wel gemaakt hebben kan geen kwaad.
- Veel werk voor de leraar* bij het ontwikkelen van eigen lesmateriaal, het onderhouden van de communicatie met leerlingen, het bijsturen in de individuele leerprocessen ... Dit is zonder elektronisch leerplatform niet anders, alleen is het nu zichtbaarder voor de co-titularissen, coördinatoren en directie. Tegenover het vele werk staat dat alle communicatie en interactie met de individuele leerling overzichtelijk, in statistieken bijgehouden kan worden. Dit vormt een niet te versmaden bewijsmateriaal bij oudercontact en klassenraad. Bij Smartschool kan je ook je zelfontwikkeld lesmateriaal delen met collega's uit andere scholen die hetzelfde platform gebruiken. Uiteraard kan je bij die 'community' eveneens ideeën opdoen en lesmateriaal van anderen uitproberen.

Community

Zoek in de Smartschool Community

Categorie: Lichamelijke Opvoeding - Sport

Onderwijstype:

	Volledig	1ste graad	2de graad	3de graad
Kleuter	☐			
Lager	☐	☐	☐	☐
Gewoon	☐	☐	☐	☐
Buitengewoon	☐	☐	☐	☐
Secundair	☒	☒	☒	☒
ASO	☒	☒	☒	☒
(D)BSO	☒	☒	☒	☒
KSO/DKO	☒	☒	☒	☒
TSO	☒	☒	☒	☒
BuSO	☒	☒	☒	☒
Hoger	☐	Bachelor	Master	Post
	☐	☐	☐	☐
Volwassenen	☐			

- Persoonlijk contact is belangrijker.*
Dit is uiteraard waar. Maar schriftelijk contact en mailcontact kan even intens en persoonlijk zijn. Bovendien staat de ELO niet in de weg van een goed gesprek.

- *Wat als iedere leraar dit als waardevol aanziet en de leerlingen overspoeld worden met opdrachten en remediëringen?*
Hier ligt een coördinerende en bemiddelende taak weggelegd voor de klastitularis. Nu gebeurt dit ook via het modelagenda. Met een ELO heeft de klastitularis ook overzicht op de individuele elektronische werkdruk.

Het elektronisch leerplatform en betrokkenheid

De titularissen van theorievakken geven vaak huistaken of vragen de leerlingen om een hoofdstuk of een oefeningenreeks thuis verder af te werken. Leerlingen kunnen deze taken plichtsbewust uitvoeren, vergeten of negeren. Dit is niet anders bij het inschakelen van EloV of Smartschool. Leerlingen die zelfstandig aan een vak buiten de schooluren kunnen werken, tonen hun betrokkenheid met dit vak. Of dit nu betrokkenheid is op basis van intrinsieke motieven of op basis van materiele of sociale beloning (extrinsieke motivatie) is hier minder relevant.

Laevers (1988, 1994) stelt dat een betrokken persoon zich openstelt, op een intense wijze waarneemt en ervaart, zich gemotiveerd voelt, geboeid is en een grote mate van energie vrij maakt. Hij ervaart een sterke voldoening omdat de activiteit aansluit bij zijn exploratiedrang en zijn behoeftenpatroon en omdat de activiteit zich aan de grens van de eigen mogelijkheden bevindt.

Betrokkenheid kan geïllustreerd worden door de volgende beschrijvende termen: intrinsiek gemotiveerd gedrag, interesse en belangstelling, concentratie en aandacht, opmerkzaamheid en oplettendheid, boeien en fascineren, intens beleven en het gevoel van bekwaamheid.

Vijf invalshoeken kunnen betrokkenheid uitlokken

1. Uitdaging, succes- en plezierbeleving.
2. Differentiatie.
3. Leerdoelen in plaats van prestatiedoelen.
4. Zelfstandigheid bevorderen.
5. Samenwerking uitlokken.

Deze invalshoeken staan niet los van elkaar. 'Samenwerken' bijvoorbeeld onderstelt dat leerlingen verantwoordelijkheid kunnen nemen en sluit beter aan bij een leergericht dan bij een prestatie- of egogericht klimaat.

Het elektronisch leerplatform kan de betrokkenheid verhogen en het actief leren verbeteren als we met deze invalshoeken rekening houden. We gaan hier verder op in aan de hand van enkele voorbeelden.

Enkele voorbeelden van het gebruik van een elektronische leerplatform

De geciteerde voorbeelden werden uitgetest in het kader van het vakdidactisch seminarie van de Academische Lerarenopleiding LO. Er werd vooral gepeild naar de betrokkenheid van de leerlingen.

- De kip aan het rek.
In de gymles van een zesde jaar LOS werd gedurende een periode de kip aan het lage rek aangeleerd. De leraar gaf demo's van het uitvoeren en het helpen. Hij wees op de twee voornaamste eisen. De kip werd in een drietal stappen opgebouwd. Een gekwetste leerling bediende een videocamera en gaf op gezette tijden videofeedback met behulp van een checklijst. Na de inleidende leerles volgden nog vier oefenlessen waarbij de leerlingen ook nog vroeger geleerde thema's konden perfectioneren. Feedback door leerlingen laten geven veronderstelt dat die leerlingen een juist bewegingsbeeld hebben en

hoofdzaak van de bijzaken kunnen onderscheiden. We probeerden dit na te gaan aan de hand van de ELO.

In Excel tekenden we alle fasen van een perfecte kip. Nadien analyseerden we de foute uitvoeringen van leerlingen op video. De foute uitvoeringen (overstrekken, gebogen armen, hoofd in nek...) tekenden we eveneens uit.

De leerlingen werden via Smartschool uitgenodigd om hun technisch juiste kip samen te stellen (zie bijlage 1: de loopkip). Ze mochten hun resultaat uitprinten en meebrengen naar de gymles. Hieruit bleek dat het toch nodig was enkele foute ideeën recht te zetten. We stuurden bij zowel in Smartschool als in de gymzaal.

- Conditieoefeningen (Iserbyt, 2006).

In het kader van een lessenreeks fitness werden de leerlingen ingedeeld in vaste groepjes van drie. In de eerste les doorliepen de groepjes een krachtcircuit door middel van “droge” taakkaarten. De leerlingen kregen voortaan elke les ‘huiswerk’ mee zoals (bijlage 4: fitness)

- Na les 1: Verrijk een taakkaart met relevante info op het vlak van de gebruikte spieren en spieractiviteit.
- Na les 2: Zoek analoge conditieoefeningen die aan vooraf bepaalde criteria voldoen.
- ...

De uitgevoerde opdrachten werden door de leerlingen op de ELO gepost. Groepjes die geen goed werk leverden kwamen onder sociale druk te staan in de volgende LO-les. De volgende keer waren ook die groepjes in orde. Door leerlingen te laten samenwerken en tot opzoekingswerk te verplichten werden ze gevormd tot intelligente bewegers. Het ELO verhoogde de betrokkenheid.

- Handbal: sprongworp en slagworp.

De leerlingen werden in een eerste handballes na de nodige instructie en oefentijd gefilmd. De filmpjes werden op ‘You Tube’ geplaatst (Bijlage 5: handbal). In de ELO was er een link naar de betrokken filmpjes. De leerlingen kregen de opdracht om een viertal uitvoeringen kritisch te bekijken en een observatieprotocol in te vullen. Een leerling mocht echter maar maximum door vier andere beoordeeld worden. De uitvoerder kreeg een overzicht van de observaties en enkele (door de leraar opgestelde) remediëringsoefeningen. Ook hier was de betrokkenheid hoog en werd er gestreefd naar intelligente bewegers.

De elektronische leeromgeving en de eindtermen

We beperken ons in dit artikel tot de eindtermen LO van de derde graad. We nemen alleen die rubrieken over die ook met een ELO gerealiseerd kunnen worden

1 Ontwikkeling van de motorische competenties

1.1 Verantwoord en veilig bewegen

1. De leerlingen kunnen in nieuwe bewegingssituaties verantwoordelijkheid opnemen door gezamenlijk afgesproken veiligheidsregels toe te passen:
De veiligheidsregels kunnen via het discussieforum van de ELO opgesteld worden. Een synthese hiervan wordt nadien als cursusmateriaal ter beschikking gesteld van de leerlingen. Voorbeelden: de tien geboden van het piramide bouwen, de tien geboden van het helpen ... (Gantois, 2006)

1.2 Zelfstandig leren

3. De leerlingen kunnen uit een aanbod een aan hun mogelijkheden aangepaste leerweg kiezen voor het aanpakken en oplossen van bewegingsopdrachten.
Kijkwijzers met alternatieve leerwegen, zoals de leerwegen uit 'Van Kopstand tot Kasamatsu (Gantois e.a., 1984) en opbouw-zoekwijzer (Pivotti Gantois, 2003)(bijlage 2: je eigen leerweg bepalen) worden via de ELO aangeboden. De leerlingen kiezen voor hun eigen leerweg en vormen in de sportzaal informele groepjes met dezelfde keuze.
6. De leerlingen kunnen volgens vooropgestelde criteria bij zichzelf nagaan of ze vorderingen maken bij het uitvoeren van bewegingsopdrachten en hun leerproces bijsturen.
Het invullen van een papieren zelfevaluatie op het einde van de LO-les wordt nog al te vaak vlug tussen wegbergen van het materiaal en het omkleden georganiseerd. Wanneer we hier de ELO inschakelen kan de zelfevaluatie in alle rust gebeuren.

1.3 Reflecteren over bewegen

7. De leerlingen kunnen op basis van een beperkt aantal afgesproken criteria, bij zichzelf en anderen, aangeven waarom een bewegingsopdracht wel of niet lukt en eenvoudige oplossingen geven.
Het bouwen van piramides wordt tijdens de les opgenomen. We zetten het filmpje op het leerplatform. De leerlingen becommentariëren het gebeuren en reiken via een elektronische vragenlijst oplossingen aan. Ze houden hierbij rekening met de principes van het piramidebouwen.
8. De leerlingen kunnen over bewegingssituaties hun mening geven, bewegingservaringen uitwisselen en hieruit conclusies trekken voor hun eigen uitvoering.
Bij het voorbeeld van de piramides kunnen leerlingen via het forum hun ervaringen bij het uitvoeren van de verschillende taken (onderpartner, bovenpartner, helper, coach) uitwisselen. Door de communicatieve interactie kunnen ze hun besluiten strekken over hun eigen inbreng.

1.4 Verbreden en verdiepen van motorische competenties

11. De leerlingen kunnen met gekende motorische vaardigheden een creatieve combinatie samenstellen en uitvoeren, alleen of met anderen.
De leerlingen krijgen via de ELO een lijst met geziene thema's op de lange mat. Ze stellen uit een aanbod een eigen langematoefening samen. Ze houden hierbij rekening met enkele normen (al dan niet geholpen worden, minimum en maximum aantal onderdelen, logische verbindingen: richtingsverandering na een houding). Ze brengen een uitprint met hun

voorstel mee naar de gymles, oefenen dit en laten hun uitvoering beoordelen door hun medeleerlingen.

14. De leerlingen kunnen kritisch omgaan met het bewegingsaanbod in hun leefomgeving.

Het discussieforum van EloV of Smartschool biedt hiertoe mogelijkheden. Naar aanleiding van evenementen zoals kampioenschappen, olympische spelen, sportnieuwsfeiten of -schandalen kunnen leerlingen in discussievorm hun inzichten verscherpen en standpunten formuleren. Een lijst met links naar sites met het sportieve aanbod in hun gemeente kan een startpunt zijn in een kritische zoektocht naar een sportieve vrijetijdsbesteding.

2 Ontwikkeling van een gezonde en veilige levensstijl

16. De leerlingen kunnen het verband leggen tussen bewegen, gezondheid en samenleving.

Via het discussieforum en de enquête-module kan de leraar peilen naar de inzichten hieromtrent.

20. De leerlingen zien het belang in van een goede fysieke conditie.

Leerlingen kunnen hun inzichten hieromtrent voorzien van de nodige argumenten kwijt op het discussieforum.

3 Ontwikkeling van het zelfconcept en het sociaal functioneren

24. De leerlingen kunnen samen overleggen over en keuzes maken uit het mogelijke activiteitenaanbod van de school.

Via Smartschool of EloV kunnen leerlingen overleggen aan welke middagsportactiviteiten en naschoolse sport ze willen deelnemen. Laatstelaars kunnen hierin de leiding nemen: het reserveren van de zaal en toezichthoudende leraar, het vastleggen van een periodeplan, het ronselen van scheidrechters enz.

25. De leerlingen kunnen aanduiden in welke bewegingsactiviteiten ze zich goed voelen en welke bewegingsactiviteiten het best aansluiten bij hun fysieke en relationele mogelijkheden.

In het derde trimester vullen de leerlingen een elektronisch vragenlijst in, die peilt naar hun welbevinden in de LO-les. Zij moeten in die vragenlijst eerst hun fysieke en relationele mogelijkheden zelf evalueren.

Besluit

Het elektronisch leerplatform heeft in Vlaanderen reeds een vijftal jaar ruimschoots zijn diensten bewezen als communicatie -, administratie -, en organisatorisch middel. Het kan perfect de 'valven' en de personeelsruijjes vervangen. Leraren die door omstandigheden in meerdere scholen staan, blijven op de hoogte van het reilen en zeilen van van hun verschillende werkplekken. Ze kunnen EloV of Smartschool raadplegen op elk (spring)uur van de dag, op voorwaarde dat ze kunnen beschikken over een laptop of pc voorzien van breedband internet.

De elektronische leeromgeving als onderwijsleermiddel in de LO is nog in zijn experimentele fase. Het vak lichamelijke opvoeding heeft geen traditie in het meegeven van opdrachten en huiswerk. Wanneer we meer aandacht willen schenken aan het inzichtelijk leren en het reflecteren, wanneer we de betrokkenheid willen verhogen, biedt de ELO vele mogelijkheden.

Wij volgen Iserbyt (2006) wanneer hij stelt: 'Het kan niet de bedoeling zijn een dergelijk platform alleen als leermiddel binnen het vakgebied LO te gebruiken. (...) Het moet vooral als ondersteuning van het leerproces ingezet worden. De leraar kan via het platform leerlingen toegang geven tot diverse informatiebronnen, alsook kan hij als beheerder van het platform leerlingen individueel of in groep bijsturen. De leerlingen kunnen op hun beurt de activiteiten van andere groepen volgen, bijsturen, informatie opvragen en communiceren met elkaar of de leraar'

Bronnen

- Anon. (2006). Big Smart Brother verovert de school. *Klasse*, 163, pp. 38-39.
- Gantois, J. (2006). Grensverleggend helpen. In W. Arend en D. Behets (Red.), *Lichamelijke opvoeding: grensverleggend*. (pp. 149 -166). Leuven: Acco.
- Gantois, J. Schroven, W. & Van Esser, M. (1984). *Van Kopstand tot Kasamatsu*. Leuven: Acco.
- Iserbyt, P. (2006). Fitness als grensverleggende periode in het bewegingsonderwijs. In W. Arend & D. Behets (Red.). *Lichamelijke opvoeding: grensverleggend* (pp.87-100). Leuven: Acco.
- Laevers, F. (1988). *Ervaringsgericht werken in de basisschool*. Leuven: Projectgroep Ervaringsgericht Onderwijs.
- Pivotti, F & Gantois, J. (2003). Leren en leermiddelen in de gymnastiek. In D. Behets & J. Gantois (Red.), *Leermiddelen en werkvormen in de lichamelijke opvoeding*. (pp. 161 -169). Leuven: Acco.

<http://www.blackboard.com>
<http://www.digitaledidactiek.nl>
<http://www.educorner.be/index.php/menu/moodle>
<http://www.edusite.nl/edusite/nieuws/14089>
<http://www.elov.be>
<http://www.lerarenforum.be>
<http://www.smartschool.be>

Bijlagen

Kippen aan het rek: schrijf je naam in het spandoek en sleep de juiste figuren op het tekenblad

Loopkip aan het lage rek
volgens (voornaam en naam)

A

B

C

D

E

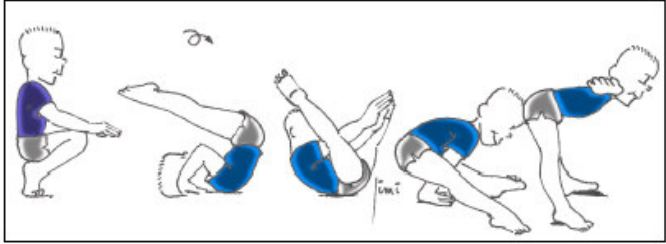
F

G

H

Bijlage 1: de loopkip

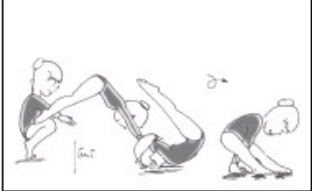

Voorwaarts rollen en met gespreide benen recht komen

Deze beweging veronderstelt:

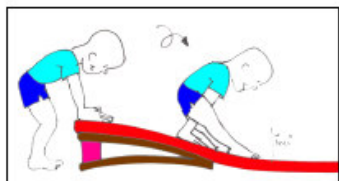
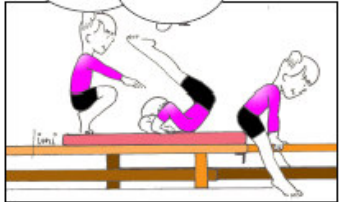
snelheid

Je kan snelheid winnen door een van de volgende oefeningen meerdere keren te doen

lenigheid

Lenigheid krijg je niet op één les. Voorlopig kan je langer contact houden met de vloer op de één van de volgende wijzen.

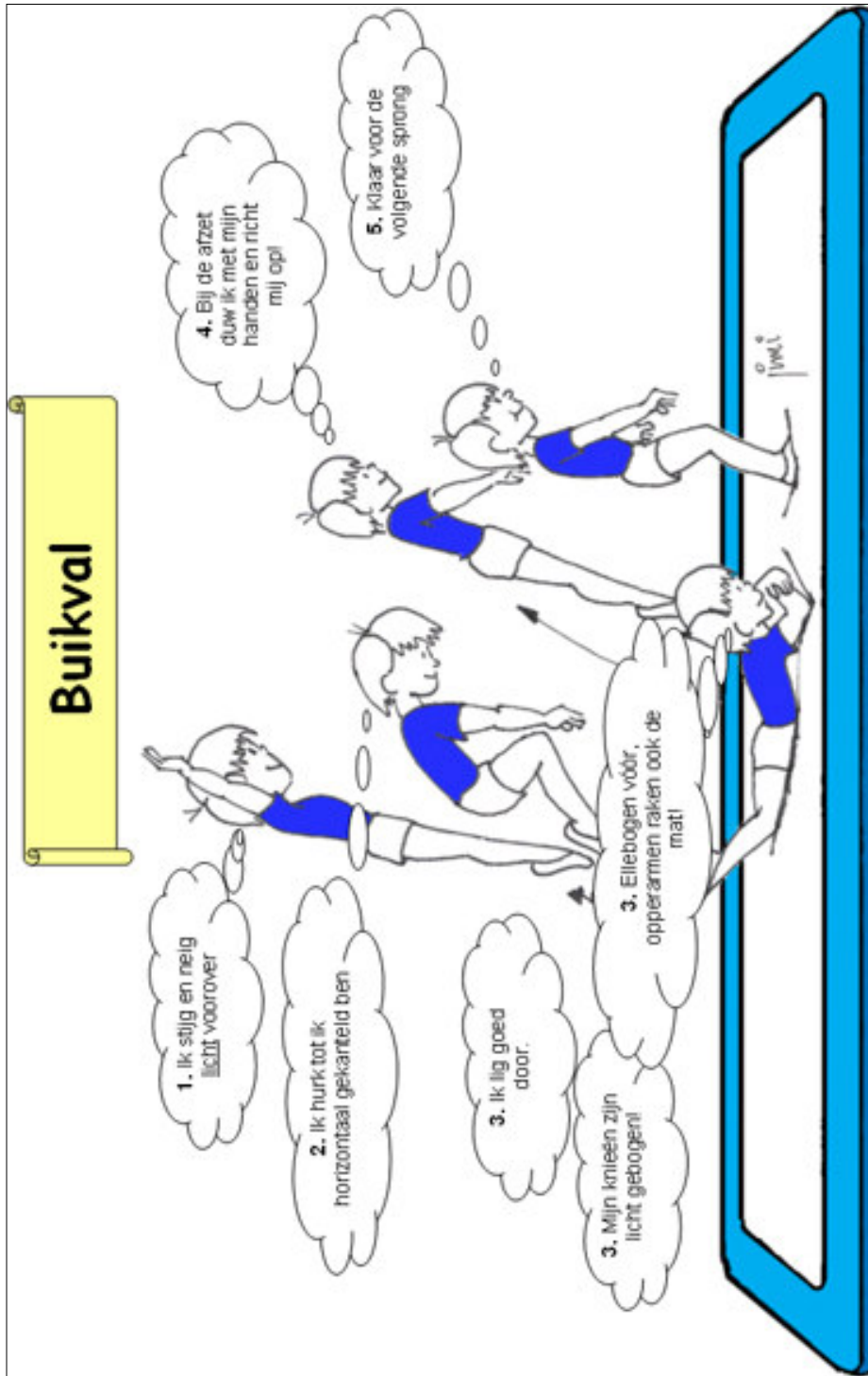
Mis je beide snelheid en lenigheid? Dan kan een helper voorlopig soulaas bieden!

© Jimi Gantois 2003

Kies zelf je weg. Vraag hulp aan je klasgenoten om het materiaal op te stellen, te helpen en feedback te geven: "Handen dicht genoeg?"; "Lang naduwen!"; "Benen gestrekt!"

Bijlage 2: Je eigen leerweg bepalen

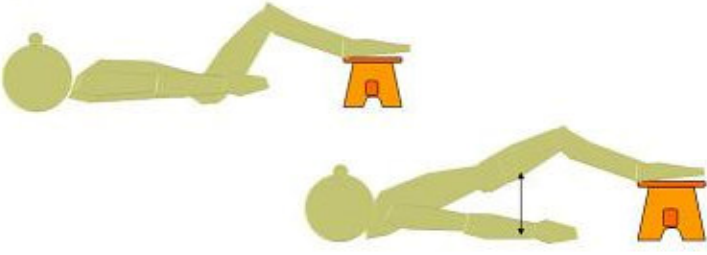

Bijlage 3: Een kijkwijzer op het ELO

Oefening 2: Bekken heffen

Uitvoering: Rugig, voeten op de bank, knieën samen. Bekken heffen en terug neerkomen

PAS OP: Romp en bovenbenen vormen een rechte lijn! (geen rugholing!)

Getrainde (Spiergroep):

Bijlage 4: fitnessopdracht

Bijlage 5: handbal